

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 coroane
Pe un pătrar de an 4 coroane
Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:
Biblia, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un ziar pe săptămână 60 bani, a doua-oară
50 bani, a treia-oară 40 bani.

Capitala României-Mari.

O gazetă din România veche ne-a adus știrea că un consorțiu (o tovărășie) de financiar americani au înaintat guvernului din București un proiect și plan după care s'ar putea întemeia o capitală nouă pentru România-Mare, corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. Sub conducerea inginerilor americani, în vreme de doi ani, s'ar înălța un oraș gigantic, cum nu există altul în toată țara. S'ar clădi case cu câte zece etaje (ridicături), provăzute cu băi, ascensoare (mașini cari te ridică la etaje) și alte lucruri moderne. Apoi străzi largi și drepte, teatre, săli de petrecere, tramvale, uzine și multe altele.

E un lucru, la care mă gândesc de mult, că ar fi bine, frumos și folositor de îndeplinit. Căci trebuie să ne gândim serios, dacă mai poate rămânea Bucureștii capitala României-Mari? Oare nu e nevoie să mutăm capitala în altă parte sau mai bine zis să întemeiem altă capitală într'un loc mai potrivit al țării.

După părerea mea, orașul București nu mai este potrivit ca să rămână și pe mai departe capitala țării românești. Și iată de ce:

1. Din cauza situației geografice Bucureștii este aruncat la marginea orientală a țării, în apropiere de Bulgaria, care, după cum ne-a dovedit trecutul mai îndepărtat și mai apropiat, numai prietenă nu ne este.

Granițele României se întind acum departe spre Apus până în apropiere de Tisa, și așa capitala țării ar fi prea îndepărtată pentru părțile ce cad mai spre Apus. Ar fi mult mai folositor pentru toți locuitorii, dacă capitala ar cădea mai către mijlocul țării și într'un loc unde să fie legătură bună de cale ferată, așa că fiecare locuitor al Ro-

de Dr. Ludovic Clato.

mâniei-Mari să poată ajunge acolo cu înleznire. Din acest centru apoi razele culturii, s'ar putea împrăști cu mai multă putere asupra țării întregi și de aci s'ar putea cu mai multă înleznire și dibăcie guverna țara întreagă, care astăzi este aproape de trei ori așa de mare ca mai înainte. De altă parte fiind capitala mai spre Apus, ar avea legătură mai apropiată cu țările mari și culte din Apus, ceea ce ar fi spre folosul capitalei și a țării întregi atât din punct de vedere politic, cât și cultural și economic. E lezne de înțeles, că fiind capitala mai spre apus, cade mai mult sub înrăurirea culturii, a spiritului de ordine și a moravurilor din țările apusene și se poate apăra mai ușor de înrăurirea relelor ce străbat dela Răsărit, rele ce învenineză viața publică și privată și dau orașului înfățișarea unui oraș oriental, precum vedem, că ni se înfățișează Bucureștii.

Așa vedem astăzi Bucureștii (unde mișună o mulțime de elemente străine și nepoftite precum: ruși, bulgari, turci și ovrei), care ni se înfățișează pe jumătate în haina curată și frumoasă a apusului, iar pe jumătate în haina destrăbălată a orientului.

2. Un oraș mare nu se poate lipsi de un râu mai mare. Dâmbovița, care strătae Bucureștii este prea mică și prea murdară, deși este cantată în versuri:

»Dâmbovița-i apă dulce,
Cine-o bea, nu se mai duce«

3. Apoi mai e de luat în seamă clima, căci e vorba de sănătatea și viața multor sute de mii, sau mai târziu, alor milioane de oameni. Clima la București e rea, nesănătoasă și vara chiar insuportabilă. Iarna e prea frig și vara prea cald. Frigul treacă, ducă se, dar căldura în cursul

verii, e deadreptul tropicală. Căldurile sunt așa de mari, că oamenii trăesc, așa zicând, noaptea. Ies la stradă seara târziu și se culcă în zorii dimineții. Bine înțeles: nenorociții, cari au fost siliți să steie acolo. Căci, toți cărora le îngăduie împrejurările și punga, părăsesc vara Bucureștii și fug ca de ciumă.

4. Și în sfârșit dacă considerăm întreagă înfățișare a orașului București, cu împărțeala nepotrivită a străzilor cari sunt strâmbe și prea înguste și prin cari comunicația este anevoioasă, căci nu poți construi nici linii de tramvai, trebuie să ne întrebăm din nou, dacă nu ar fi mai bine și mai cuminte ca să întemeiem o capitală nouă? Un oraș modern trebuie să aibă apă bună, să fie bine luminat, să aibă străzi largi și drepte, dealungul cărora aleargă tramvae electrice. Ar trebui să treacă 200 de ani, ca să poți preface străzile acelea mici, strâmbe și înguste, în străzi moderne. Și ar costa așa de mult, că cu banii aceia, aproape ai putea întemeia și ridica un oraș nou.

Dar chiar să coste cât de mult ridicarea unei noi capitale, poate să fie aceasta o piedecă de a înfăptui un lucru folositor și mareț? România de astăzi este mare și frumoasă și are perspectivele unui viitor strălucit, de aceea nici o jertfă bănească și nici o greutate să nu-i fie prea mare și să nu o stăjenească în hotărîrea și voința ei de a întemeia o capitală măreață, așa cum cer împrejurările noi și glasul vremii.

S'ar putea realiza așa ceva? Nu e numai un vis frumos? Nu e vis! Acolo e pilda orașelor din America, unde răsar deodată orașele mari și frumoase, ca iarba de sub pământ. N'avem decât să însărcinăm cu munca aceasta câțiva ingineri din străinătate (mai cu seamă: americani) și ne dau gata în câțiva ani, un oraș, o capitală de-î merge vestea și povestea.

Dar, vor întreba unii nedumeriți: unde ar fi locul potrivit pentru o nouă capitală? Aceasta ar fi o nouă problemă (lucru) ușor de deslegat în Ardeal! Dela Brașov până la Cluj, ori unde.

Iar numele noului oraș? Asta ne-ar da și mai puțin de gândit. Eu l'aș numi: Dacia, sau Ferdinand.

Puterile aliate contra ungarilor.

Bolșevicii unguri aveau de gând să propage bolșevismul și în Viena și Austria întregă ba chiar să pornească cu armată contra Vienei. Delegatul englez Sir Cunningham a arătat lui Bauer, ministru de externe al Austriei, proiectul maghiar al înaintării trupelor comuniste (bolșevice) contra Vienei, adaugând, că Antanta e hotărâtă să păstreze ordinea în Viena chiar dacă va fi nevoită să lase trupe de pază în Ungaria.

La frontiera (granița) ungară, misiuni militare americane fac controlul trenurilor între Austria și Ungaria.

Gazeta „Acht Uhr Blatt“ spune, că aliații au hotărât să pornească o acțiune militară cu scopul de a înfrânge bolșevismul maghiar. În acest scop vor fi trimise în Ungaria trupe engleze. Acțiunea nu se va îndrepta numai împotriva Budapestei, ci și împotriva tuturor cuiburilor bolșeviste. În acțiunea împotriva Budapestei ar lua parte afară de englezi, trupe cehoslovace, române și sârbești.

Americanii în ajutorul populației lipsite.

Cetim în ziarele din Regat că societatea crucei roșii americane a înființat în județul Constanța și Brăila mai multe cantine pentru aprovizionarea populației lipsite. În aceste cantine primesc zilnic hrană ca e da și nutritoare mai multe mii de copii săraci, cari cercetează diferite școli și femei văduve etc.

Darurile filantropilor americani pentru aceste cantine sunt considerabile. La Brăila s'au adus până acum 45 vagoane alimente pe seama copiilor debili din oraș și județ. De asemenea o mare cantitate de articole necesare infirmierilor ca de pilda rufărie, material chirurgical, farmaceutic și altele. Pentru cantinele din Constanța s'a primit din partea societății americane 2450 lăzi lapte condensat, 2176 lăzi lapte evaporat, 593 saci fasole, 266 lăzi cacao, 1257 saci zahăr, 2127 saci făină, 400 lăzi carne congelată, 302 lăzi grăsimi și 153 lăzi slănină.

Aviz.

Dupăce dela 1 Iulie începând, se pot trimite banii prin poșta, rugăm cu stăruință pe toți ceice abonează gazeta noastră, să binevoiască a ne trimite prețul abonamentului fără întârziere.

Administrația

„Foaia Poporului“.

Contra-revoluția din Ungaria.

În Ungaria, ajunsă sub stăpânirea blăstămată a bolșevicilor, de câteva săptămâni s'au pornit mișcări anti-revoluționare, adică încercări de a goni dela cârmă țării pe jidanii bolșevici dela Budapesta. Toată lumea e sătulă și îngrozită de domnia bolșevicilor, nu numai domniile ei și țărani, ba chiar și mulți muncitori dela orașe. Toată lumea e scârbită de domnia și minciunile lui Kun Bela (la chemat Kohn mai înainte) care spune, că cârmuește țara în folosul „proletarilor“, dar el în schimb s'a așezat în palatele pompoase ale magnaților și nevasta lui a dat o jumătate de milion de coroane pe haine și pălării scumpe aduse dela Paris și Viena.

Nui vorba, contra-revoluția n'a eșit până acum biruitoare, căci bolșevicii lucrează cu teroare nemaipomenită: glonț și ștreang e răsplata pentru toți aceia cari îndrăznesc să cârtească și să se miște în contra domniei lor. Dar într'una se mișcă mulțimea nemulțumită atât la Budapesta cât și la sate și nu va mai fi departe ceasul când ungarii cei einștiți vor eși biruitori și vor alunga pe pungași și ucigași dela cârmă țării și îi vor pedepsi așa, ca să le treacă polta pentru totdeauna de a se mai arăta în fața lumii.

*

Aci vom da cetitorilor noștri unele știri privitoare la contra-revoluția pusă la cale de ungarii einștiți.

Nemulțumirea ce mocnește în populațiune a izbucnit la Dunapataj în ziua de 1 Iunie, când se ordonase mobilizarea tuturor bărbaților dela 18—45 ani. Acum au ajuns oamenii la convingerea, că guvernul comunist vrea să le ia și ultimele sărențe ce le-a mai rămas. Nu s'au prezentat la recrutare, pe ziua fixată decât patru invalizi. Președintele comisiei de recrutare, un ucenic de lăcătuș, a declarat acestora și altora pe care i-a adus acolo cu forța, că dacă și mâine va avea tot așa de puțin succes recrutările, va aduce în oraș trupele de teroare (trupe „roșii“).

Comisia de recrutare fără a mai aștepta, a trimis o patrulă de cavalerie la Kalocsa, cu ordinul de a veni imediat cu trupele de teroare.

Auzind aceasta oamenii, s'au adunat, cei între 18—45 de ani la restaurantul din marginea orașului, de unde au înaintat, fără puști în oraș și au desarmat mica trupă roșie de acolo. În acelaș timp o sumedenie de comune de pe ambele părți ale Dunării de aici, s'au resculat și timp de cinci zile trupele albe (soldații cari luptă contra bolșevicilor se numesc „albi“), nearmate, slab organizate au pus stăpânire pe un teritoriu mare.

Imediat s'au alăturat gărzii albe localitățile Kecel, Kiskőrös, Harta, Uszod, Toktö Kalocsa, Bática, Miske, Fajá, Duznok, Nádudvard Hajosa, Sükösd și Ecsokujvár. Apoi în partea dreaptă a Dunării, Fád, Dunaföldvár, Böleske, Madocsa, Nemetkér, Paks, Komlod, Gerje Morzso, Tolna și încă altele, pe cari trupele

roșii, fără nici o rezistență, le-au predat gardelor albe, acum mari și întru câțva înarmate. Muniția le era însă pe sfârșite și acțiunea ce pornise cu mult succes, slăbi.

La 21 Iunie, în apropiere de Dunapataj, trupele roșii, sprijinite de artileria cu tunuri de 15 cm., a început o ofensivă energetică; albi s'au retras încontinuu, apoi au luat-o la fugă care cum putea pe jos, în căruța, călăre — spre Seghedin. Sârbii le au oprit bagajele, vitele și căruțele, contra chitanță, le-au pus la dispoziție trenuri și n'au ziuă primă au îndrumat spre Seghedin vr'o 2700 oameni, flămânzi, aproape goi, îngrozți de cele văzute. Satele, au fost decimate de comuniști, dupăce mai întâi le au bombardat cu tunuri de calibru mare. În luptele ce s'au dat, au rămas pe câmp, din ambele gărzi o foarte mare mulțime de morți și răniți — cărora nime nu le vine în ajutor.

Cea mai mică bănuială ce o au roșii față de cineva e scaldată în sânge.

La 21 Iunie s'a ținut în Budapesta congresul sovietelor (a bolșevicilor, numiți și comuniști). La congresul acesta Kun Bela, șeful guvernului dela Budapesta, a trebuit să recunoască starea tristă și desnădăjduită în care au ajuns și dorește, ca să se lege pace cu Antanta, cu orice preț. La acest congres au participat muncitori, soldați, și economi și par'că toți s'ar fi obosit de „ideile salvatoare“ a bolșevismului și toți au fost de aceeaș părere că trebuie să se dea legați. Kunfi Zsigmond, Bokányi Dezsö au aprobat și dânsii părerea lui Kun Béla.

Comisarii populari Pogány și Samuely au protestat energic în contra lui Kun, pe acesta l-au poreclit de laș și pretind cele mai mari jertfe dela comuniști, ca să continue lupta până la ultima picătură de sânge.

Garbai, președintele congresului a pus chestia la vot și abia 7 inși au votat pentru continuarea luptei. Injurături și amenințări imprumutate au însoțit pe cei dela congres.

În ziua a doua, Böhm Vilmos, comisarul de război încă a vorbit, și și el a agitat pentru continuarea luptei având comuniștii a rezista până la ultimul om.

În urma celor întâmplate în 21 și 22 Iunie, în 24 Iunie totuși a erupt în Budapesta o mică contra-revoluție. Elevii dela Ludovică (elevii dela școală de cadeți), în vârstă de 18—20 ani, sub conducerea unor ofițeri au ocupat centrala poștelor din cartierul Iozsef și altele centre din oraș.

Acestor tineri cadeți, s'au alăturat muncitorii de fier și metal, și alții puțini la număr, astfel, că armata roșie care era în număr mai mare după o rezistență, de câteva ceasuri a contra-revoluționarilor, i-a prins, pe conducători ia executat, iar pe ceilalți i-a închis în casarma Martinovici. Monitoarele, cari au bombardat parlamentul (casa

sovietelor) s'au retras repede și astfel bolșevicii au restabilit „ordinea” iar a doua zi au proclamat statariul.

Altă știre ne spune, că populația din mai multe comene, 2000 oameni abia cu 50 puști au ocupat orașul Kaloessa și pe un bolșevic din directoriu, care n'a avut răgaz să fugă l-au executat, adică l'au condamnat la moarte și l'au ucis.

Bazați pe acest succes, încă și alte comune din vecini au început să se organizeze, ceea ce în lipsă de muniție n'a reușit. Bandele roșii au reocupat în scurt timp toate localitățile. În Kalocsa a intrat de întâiu comisarul poporal Samuelly cu un automobil blindat. În oraș a fost groază mare, era de prevăzut ce li așteaptă pe burghezi. Aceștia au luat-o la fugă. Metropolitul romano-catolic din Kalocsa, Várady Arpad s'a putut refugia numai îmbrăcându-se în haină țărănești.

Răvaș politic.

Autonomia Macedoniei

— Un memoriu înaintat președintelui Wilson —
55.000 români macedoneni, stabiliți în Statele Unite ale Americii, au adresat un memoriu președintelui Wilson, rugându-l să susție cu insistență crearea unui stat independent al românilor din Macedonia, căci înconjurați de sârbi și bulgari, sunt amenințați să fie cotropiți.

Macedonenii cer recunoașterea acestui stat pe baza principiului autodeterminării (dreptul unui popor de a hotărî de soarta proprie) și că numai în chipul acesta își pot păstra naționalitatea.

Cerem președintelui Wilson lucrul acesta spune memoriul, pentru că foarte mulți conaționali de-ai noștri au luptat în armatele americane și mai cu deosebire pentru sângele vărsat în mod așa generos de frații noștri din România liberă.

Cererile macedo-românilor au fost supuse Conferenței păcii și delegații lor au cuvântul președintelui Wilson că vor fi satisfăcuți.

Macedo-românii speră că vor avea protectoratul Statelor Unite, al Italiei sau al Franței.

Trupe străine în Viena.

„Daily Telegraph” anunță că Viena va fi ocupată de două divizii italiene și una franceză, din cauza concentrării trupelor ungurești la granița Austriei.

Infrângerea bolșevicilor.

Comisarii poporali ruși au decis de a apăra Petrogradul până la „infinit”. Se interesește știrea că englezi au scufundat vasul bolșevic „Oleg”. Trupele roșii evacuează (golește) peninsula Krimiei precum și orașul Harsov. În Petrograd domnește panică. Comisarul poporal Zinovjev a ordonat apărarea orașului și scufundarea flotei din Neva, când s'ar apropia flota albă. Ucrainii toți s'au intrunit sub drapelul lui Petru și au înconjurat pe bolșevici.

Chestia Basarabiei.

Consiliul de pace a discutat chestia Basarabiei. România sprijinită de condiții etnografice cere Basarabia dar aceasta chestia se va hotărî numai după fixarea condițiilor de pace pentru Bulgaria.

Protestul albanezilor.

Sârbii au măcelărit populația în mai multe sate din Albania. De aceea albaștii din București au ținut săptămâna trecută o întrunire în care s'a protestat în numele tuturor Albanezilor de pe teritoriul românesc împotriva masacrelor săvârșite de Sârbi față de populația albaneză și a amestecului străinilor în Albania. Moțiunea alcătuită în acest sens s'a înaintat conferinței de pace.

Partidul țărănesc în România veche.

În vechiul Regat s'au pus definitiv bazele partidului țărănesc. S'a ales următorul comitet executiv; Pr. P. Godescu, Niță Gheorghe, M. Lungeanu, Gheorghe Pitică, Ionel Rădulescu, N. Ștefan, Radu Marinescu, Pr. D. Dinu, I. N. Părvulescu, Enescu Tigveni, P. Duminecă Ionescu, C. Toteanu și Marinescu Stoiceni. D. ocamdată apare săptămânal organul oficios al partidului „Țara Nouă”. În județele Argeș și Muscel, a apărut ziarul săptămânal „Glasul Țărânilor”.

Turburări în Germania.

Cu ocazia răspândirii știrii despre iscălirea păcii de către delegații germani, au avut loc turburări în mai multe orașe germane. În Cassel, Hamburg și Mannheim s'a proclamat starea de asediu. Cu deosebire la Mannheim s'au petrecut desordini mai serioase. Profitând de manifestația generală spartachiști au devastat mai multe magazine. Intervenind armata fidelă guvernului a tras salve în mulțime. Sunt 15 morți și numeroși răniți. S-au adus imediat întăriri dela Karlsruhe și Heidelberg, iar garda franceză care supraveghează portul a fost deasemenea întărită. De altfel în toate părțile a fost restabilită ordinea.

Împăratul german.

Dl. Loyd George, ministru-președinte englez, cu prilejul depunerii tratatului de pace în Camera comunelor, a anunțat că aliații au hotărît ca fostul împărat al Germaniei, care are în primul rând răspundere pentru războiu, să fie judecat la Londra de către un tribunal internațional.

Dl. Ionel Brătianu la București.

La sfârșitul săptămânii trecute a sosit la București dl. Brătianu, primul ministru și șeful delegațiunii românești la conferința de pace.

Dl. I. Brătianu s'a întors dela Paris cu scopul de a da seamă de isprava sa Regelui Ferdinand și guvernului român, precum și de a arăta colegilor săi din guvern textul tratatului de pace privitor la România. Acest

contract, după cum au scris în alt număr al gazetei noastre, nu corespunde întru toate intereselor României, în ce privește Ardealul, Bănatul și Basarabia. Și dl. Brătianu n'a voit să iscălească un astfel de tratat de pace înainte de a se înțelege cu guvernul în chestiunea aceasta.

Stampilarea bancnotelor.

Resortul Finanțelor face cunoscut: Din cauza aglomerării extraordinare a bancnotelor prezentate spre stampilare Consiliul Dirigent Resortul Finanțelor a dispus ca Comisiunile județene de stampilare să-și mai continue lucrările încă opt zile peste termenul fixat adică până inclusive 18 Iulie a. c.

Publicul este avizat, că până la acest termen să-și prezinte bancnotele spre stampilare, cu atât mai mult, cu cât după trecerea acestui termen, stampilarea se va continua încă 4 săptămâni dar numai în Sibiu, la Resortul finanțelor, iar taxa de stampilare va fi urcată la 2%.

Sibiu, 8 Iulie 1919.

Petrecerea dela Porcești.

— O corespondență primită cu întârziere. —

Cu ocazia sărbătorii Constantin și Elena a fost aranjată în Porcești o petrecere în favorul copiilor orfani, care a avut o introducere foarte frumoasă, dar s'a încheiat cu scandal nemai pomenit.

La petrecerea sus amintită au fost invitați foarte mulți unguri, cari singuri au fost cauza neplăcerilor. Unguroaicele au jucat rolul principal, iar Dozorele române au fost considerate ca cele mai din urmă. A fost foarte frumos din partea tinerilor români că față de unguroaice au arătat mai multă complezanță decât față de susorile lor române.

Li felicităm! când s'ar fi făcut și tinerii unguri astfel s'ar fi fost altă socoteală, însă ei le-au disprețuit pe române, au pus preț numai pe sângele lor.

Și poftiți!... La urma urmelor tot ungurii s'au simțit ofențați pentru că corul a cântat „Deșteaptă-te Române”, „La arme” și „Pe al nostru steag”.

Cel... doar nu-i permis? Dece nu se ofensează România când ungurii încă și astăzi cântă „Talpra magyar”, „Isten áldd meg a magyart” și „Fel magyar a szabadságodért”!

Nu trebuie deci să zică ungurii că la o petrecere „Nem illik politikálni”, (nu se cade să faci politică) deoarece încă nime nu știe despre ce tratează ungurii la „Zártkörű mulatragok” ale lor. Eu numai stăta zic despre ei: „Sub masca unor miei atât de blânzi, stau ascunse viperele cele mai veninoase”; din aceasta trebuie să înțelegeți tot.

Altădată voi scrie și celelalte, însă le atrag atenția porceștenilor deja de acum că cu ocazia altor petreceri să în bine seama pe cine invită ca oșpeți.

Anonymous.

Economie și finanțe.

Dr. Gheorghe Nedici:

Chestiuni economice, financiare și sociale de ardentă actualitate.

Avem înaintea ochilor noștri acest studiu interesant și instructiv, scris de dl Gheorghe Nedici, funcționar superior la Resortul de finanțe.

Autorul cercetează cu ochii scrutători starea social-economică și financiară referitoare la teritoriul rupt de către Ungaria; reflectându-le acelea fidel. Arată însă totodată și toate căile și modalitățile, prin care s'ar putea sana starea aceasta. Arată izvoare de contribuție nouă, juste pentru a ne scăpa de sarcinile financiare neasemnat de mari lăsate din partea maghiarilor și mai cu seamă ne îndeamnă la potențierea producției și înființarea unei mari industrii. Aici asemenea ne arată căile și modalitățile, prin care s'ar putea crea o industrie înfloritoare și s'ar putea realiza o viață economică uriașă. Apoi ne face cunoscut și critică sistemul de contribuție rămas dela unguri, care era greșit și sub influența dominațiunii de clasă, care nu numai că a spăsat în mod nedrept publicul contribuent, dar a lăsat multe milioane netaxate. Arată cauzele care au provocat sistemul necorespunzător și rău al dărilor, desvoaltă apoi și aceea, că în ce mod s'ar putea așeza sistemul de dări pe o bază modernă și al perfecționa conform cerințelor dreptății.

Arată și aceea, că în ce mod s'ar putea organiza sistemul de administrație financiară și de contribuție.

Autorul declară în mod categoric, că dacă vom merge pe căile arătate de dânsul, nu numai că vom rădica viața economiei interne pe cel mai înalt nivel, dar vom da un rol conducător și în comerțul extern. Dacă nu ne vom pune imediat pe o muncă serioasă și sistematică vom ajunge la faliment economic.

Cartea aceasta se găsește la toate librăriile. Preț 2 Lei.

Schimbarea bancnotelor albe.

Eri au plecat sub păza francezilor 14 reprezentanți ai diferitelor instituții financiare (bănci) din Arad la Viena pentru a schimba la banca austro-ungară bancnote albe în sumă de 42 milioane de coroane. Reprezentanții acestor instituții financiare călătorește sub conducerea maiorului francez, Raymond. La călătoria aceasta nu a luat parte nici un institut financiar român.

Deficitul statului român.

Cetim în gazetele din vechiul regat că din cauza urcării salarelor s'a diferitilor cheltuieli, Statul Român a înregistrat dela 1 Aprilie și până azi un deficit (pagubă) de 400 milioane lei.

Câte vite sunt în Canada?

În Canada se află actualmente 10 milioane capete de vite, ceea ce va face ca exportul de carne în Europa să fie mare. În 1917 s'a exportat 65 000 tene.

ei vor trebui să-și legitimeze dreptul de a face rechiziții printr-o legitimație eliberată de comandamente (Corp de armată, Divizii, Brigăzi Regimente) atât față de autorități, cât și față de locuitori.

2. Ori câte ori s'ar încerca da a se face vre-o rechiziție în alt mod decât în cel arătat mai sus, populația este în drept a refuza de a da rechiziția cerută.

4. Orice persoană care în materia de rechizițiuni va abuza de puterea ce i s'a conferit, sau care cu rea credință va refuza să dea bon, chitanță sau adeverință, după cum va fi cazul, sau va face rechizițiuni fără calitate se va pedepsi de instanțele competente conform art 49 din legea de rechiziții cu închisoare dela 6 luni până la 2 ani.

Șeful Serviciului organizăret VI-VII.

Pedepse binemeritate.

Cartea Marțială a Comandamentului Trupelor din Transilvania, în ședința din ziua de 28 Iunie 1919 a pronunțat următoarele sentințe: 1. Plut. Szigyarto Martin din compania Jandarmi Zălau, a fost condamnat la 3 ani închisoare pentru părăsire de post. 2. Iacob Imre din comuna Toplița la 2 ani închisoare și 6 mii lei amendă pentru faptul că s'au găsit ascunse la el o ladă cu dinamită, un sac cu dinamită și o armă. 3. Ianos Peter la nouă luni închisoare și 3 mii lei amendă, fiindcă s'a găsit la el ascunse o armă de vânătoare cu trei țevi și o carabină. Lőrincz Ferencz din Cik Toplița la zece luni închisoare și 3 mii lei amendă, pe truca s'a găsit la el ascunse o armă de vânătoare, cartușe, rachete și fitil pentru dinamită. 5. György Pal Deneș din Cik Toplița la trei luni închisoare și două mii lei amendă, pentru că s'a găsit la el ascunse o armă. 6. Dumitrușă Ion din Sebeșul săseșc la un an închisoare, pentru că s'a găsit la el o armă și șase cartușe.

Comisar Regal: Maior (ss) Carp C. Grefier: Locot (ss) Al. Rosini.

Explicații în chestia rechizițiilor.

Observându-se ca diferiți indivizi, cari de multe ori nici nu au vre-o legătură cu armata, au abuzat de încrederea publicului și înrebuințând fie șiretenia fie teroarea, au rechiziționat dela populațiune cai, vehicule sau alte obiecte; se aduce la cunoștința generală următoarele:

1. Orice rechiziție, de orice natură nu se va putea face direct de către armată, ci numai prin intermediul autorităților și anume: în comunele urbane (orașe) prin poliție, iar la comunele rurale (sate) prin primăriile respective.

Delegații armatei pentru a face rechizițiuni, nu pot fi decât ofițeri, și

FOIȘOARĂ

O scrisoare.

Dot anti de când mă aflu în Rusia 'n prînsoare,
Azi primesc Elviro, cea dintâi a ta scrisoare,
Văd scrisoarea, plină albastru, litere cam aplecate,
Asta tu ești, am ghicit-o! O citesc pe inserate.

Iau plicul cu nerăbdare,
Între-mă svăcnește tare,
Mintea-mă vede năclucire,
N'am în vorbă cumpănire.

Cum să nu, e lucru mare,
Fertecire de-asta n'are,
Azi în lagăr fiecare.

Nu scrii mult, dar amintești un cutare nume,
Care vine des la voi de-tă mai spune glume,
Scrii că-t blond, mustațe n'are, umblă ras ca la pople,
Din plicul drept cam schtopă ca o slabă poezie.

Face planuri, vorbă multă,
Și tu râzi când el te-ascultă.

Bată-te vina copilă, cum păcate l'at găsit,
Și acum în aste vremuri pe acest nenorocit?...

Par'că văd cum râzi într'una și aștepti cu nerăbdare,
Ca se rădem împreună de aceasta arătare...

Victor I. C.

Cugetări.

Prin nimic nu se poate justifica asuprirea unui popor mic prin unul mai mare și mai tare. Ar însemna să recunoaștem unui bandit robust și puternic: dreptul de a jefui și ucide pe toți trecătorii mai slabi decât dânsul.

Să nu-i învrednicim nici măcar cu o privire pe oamenii cari fac prea mult șmotel în jurul persoanei lor. Aceștia declamează cu emfază, fac gesturi largi și aruncă ochii la cer ca niște idealisți șfinți. Numai în chipul acestia pot să atragă atențiunea mulțimei națive asupra mișfetei și neînsemnatei lor persoane...

Dr. L. C.

Adunarea constituantă a „Frăției de Cruce” și a „Surorilor de Cruce”.

Pe baza convocării publicate în „Solia” s-a ținut în 29 Iunie în Aula arhiepiscopială a județului Cluj, în mijlocul unui mare entuziasm adunarea constituantă a „Frăției și a Cununei Surorilor de Cruce”, fiind de față peste 1000 de persoane din Transilvania, Banat, Bucovina, Crișana și vechiul Regat.

Cuvântul de deschidere l-au rostit președintele: dnl dr. Liviu Ghilezan prim-procuror, dr. Amos Frâncu dir. și dna Sidonia G. I. Doran prezid. crucei roșii secția Cluj.

Statutele s'au votat în textul publicat ca un singur amendament în merit la §. 1. la care se adaugă, ca ultim alineat: „Întărirea caracterului românesc individual și educația națională a maselor, fortificarea sentimentului dinastic, patriotic legal și constituțional este și rămâne o principală misiune a „Frăției”.

Statutul de organizare s'a votat unanim contra unui singur vot al studentului Ion Groze. Cu aceste s'a ales comitetul de propagandă de 100 membri pentru „Frăție” și pentru „Cununa Surorilor de Cruce” din toate părțile locuite de Români din cel mai vrednic reprezentanți, furtunos aclamați. În direcțiunea „Frăției de Cruce” au fost aclamați: dr. Liviu Ghilezan preșident, dr. Amos Frâncu vicepreșident, dr. Elle Dălanu vpreșid.

La „Cununa Surorilor de Cruce” au fost aclamate după lista ce urmează președintele de onoare președintele și vicepreședintele, Preșidentă prima doamna Zoe dr. Totoian și colegae au fost obiectul unor mari ovatiuni.

Observăm, că Președintele Consiliului Dirigent a fost reprezentat prin dl primar al Clujului dr. Iulian Pop.

Formarea legiunilor sportive merge rapid înainte. Până acum s'au înființat:

— Secții sportive și de tir în legătură cu „Frăția de Cruce” la Gilău „Pelagia Roșu”, la Fântânele „Nicolas Chorchș și Ion Roșu”, la Vidra „Avram Iancu”, la Câmpeni „Mihail Andreica și Clemente Aiudeanu”, la Abrud „Popa Ballot”, la Teluș „Vasile Fodor, Amos Frâncu, Prodan Probu și Iacob Malor”, în Banat la Făget: „Traian Voda”, la Lugoj „Pavel Chinezu”, la Șiria „Șirlaca”. Steagurile s'au sfluit și grele jurăminte s'au făcut. Celelalte înaintea!

Acuma este în formație în Cluj, mai ales din tineri bănițeni și crișeni legiunea de tir „Bătrâneau”, „Simonici” și „Petrovici” cei doi dântăi spânsurați în 1848 în Cluj, cel din urmă pușcat în 19 Decembrie anul trecut de Săcul în Cluj, când cu atacul asupra băncii „Ecoromul”, unde se ținea Sfatul național din Ardeal.

Reținem că la adunare au asistat toți comandanții și ofițerii din garnizoară cu doamnele lor.

Regina, Regina și armata au fost aplaudați furtunos.

Lumea aici se pregătește pentru cea din urmă adunare întru desrobirea Banatului și Crișanei, care se va ține la Târgu-Jiu la statua lui Tudor Vladimirescu, unde se vor înfățișa românii din întreaga Românie-Mare, Olteni și Moldoveni, Basarabeni, și Bucovineni, Ardeleni, Bănățeni și Crișeni.

Statut de organizare desore care poemul mai la deal a fost ticluit de dl Dr. Amos Frâncu, președintele de onoare a „Ligii Tinerimii”, primit de Liga Banațeană și „Liga Tinerimii”, secția Cluj și de comitetul organizator al „Frăției”.

Nu îngăduie spațiul gazetei noastre ca să facem cunoscut cetitorilor noștri întreg statutul, dar publicăm cele dintâi trei puncte din acest „statut de organizare”:

§. 1. „Frăția de Cruce pentru desrobirea Românilor subjugăți din Banat, Crișana, Peninsula Balcanică și regiunile de peste Nistru” este o asociație liberă, ligă întemeiată pentru scopul indicat în numirea sa, stăruint mai ales pentru unirea cu România a întregului Banat și a întregel Crișane cu frontierele la Dunăre și Tisa conform hotărârilor dela Alba-Iulia din 1 Decembrie 1918 și a tratatului cu Antanta dela 4 August 1916 și înzistând pentru autonomia politică și culturală a Româniilor din Peninsula Balcanică și de peste Nistru încât nu s'ar putea uni cu România ori nu ar putea întemeia state naționale nea-târnoare. Politica de partid este strict eliminată din siml „Frăției” și la caz de neobservare constituit motiv de eschidere.

§. 2. Marca „Frăției”: două brațe ciuritate și încrucișate acoperite de un colț român. Semnul distinctiv: o murgariță albă și o garoafă roșie. Deviza: Strigați în lumea largă, că Dunărea-i furată prin inrigă și silă violene uneltiri! Dar noi uniți în sfântă libertate jurăm de-acum înainte să fim pururea frați!

§. 3. Pentru scopul desrobirii politice și culturale „Frăția” uzază de toate mijloacele democratice de propagandă cu fapta și cuvântul admise în lumea civilizată. Animată de libertate, egalitate, frățietate și naționalitate „Frăția” se va conduce în acțiunile sale de dreptul propriei hotărârii asupra sorții de conștiință unității naționale integrale și de voința de viață liberă a neamului Românesc de pretutindenea.

Extras din ordonanța Nr. 21 și 25.

Comandamentul Trupelor din Transilvania ordonează, că

1) Vor fi considerați ca vinovați toți aceia, cari fără rea credință prin localuri publice, în gări, trenuri, în restaurațiuni, pe străzi, vor vorbi sau vor discuta în ori ce chip știri, fie adevărate, fie fachiuite sau își vor da părerile despre operațiunile de războiu, sau despre situație și mișcarea trupelor, precum și ceice vor critica poruncile date de autoritățile militare sau ori ce alte măsuri cu privire la armata română.

2) Ceice să vor face vinovați de una dintre poruncile de mai sus, să vor pedepsi de judecatori militari cu închisoare până la un an și amendă până la 2 mii de Lei.

Când însă faptele de mai sus, să vor săvârși cu gând de spionaj sau trădare, pedepsele vor fi cu mult mai aspre, după legile de războiu.

Pentru Banat.

Adunările de protestare contra răpirei Banatului, se țin lanț. S'au mai ținut adunări la Teiuș, Reghinul Săseș și la Seini din județul Sătmar. Dola adunarea aceasta s'a trimis următoarea telegramă Consiliului Dirigent, iscălită de inteligența și țărănimea din Seini:

„Marea adunare populară ținută în 22 Iunie 1919 la Seini protestează contra știrbirei și preluarea teritoriilor locuite de români, înosebi în contra ruperii Banatului, sau și a unei părți din el dela trupul României Mari și alipirea acestuia la Serbia. Banatul și după tradițiunile istorice și după populația lui în majoritate română, e românesc și al nostru. Mai bine ne jertfim sângele și viața decât să cedăm. Mergem cu mic cu mare, cerem arme și ordin de plecare ca să desrobim pe frații noștri din Banat, cari încă suferă grozav sub violența și stăpânirea străină”.

Industria și comerț.

Agenție economică română în Berna.

La Berna (Șvițera) s'a înființat o „Agenție economică română”, în Weisenhauptplatz No 2, sub conducerea dlui Al. Cusin, agent comercial al ministerului de industrie al României în Elveția. Toți comercianții și industriașii, cari doresc informațiuni cu privire la piața economică elvețiană, cataloage, liste de prețuri, mijloace de transport etc, se pot adresa „Agenției economice române” la Berna. Ei vor fi serviți gratuit (în cinst), dându-li-se informațiuni sigure și bune.

Locomotive României.

Din cele 50 locomotive promise de Franța, s'au trimis până acum României 28. Se vor mai trimite 50 de locomotive.

Câte mărfuri s'au trimes în Ardeal?

Din totalul mărfurilor importante în vechiul Regat, s'au exportat în Transilvania, până în prezent, o sută de vagoane cu manufactură și peste o sută de coloniale; de asemenea s'au trimis articole de încălțăminte, pielărie, săpunuri, articole sanitare și farmaceutice, vâpseluri, uleiuri și diverse alte articole.

Legătură economică cu Austria.

Misiunea (delegația) specială trimisă de guvernul din București în Austria, pentru a stabili legături economice, s'a înapoiat la București. Amăsurat înțelegerei încheiate, Austria va trimite României locomotive și vagoane pentru o sumă de 6 milioane coroane, în schimbul cărora va primi petrol, oleu mineral și benzină.

Mărfurile românești vor fi plătite după prețul maximal oficial statorit, cele ale Austriei după cursul internațional. Valearea leului se hotărăște cu 2 coroane.

Stupăritul.

Dela Paști până la Sîntul George multe albine s'au prăpădit și mulți pui au fost aruncați afară din cauza timpului. Prin această s'au împedecat roiul și s'a perdut recoalta principală de miere a anului.

În 10—14 I. c. fiind timp favorabil, albinele au venit în ordine cu nutreala puilor și se pregătesc de roire, dacă timpul nefavorabil nu le ar împedeca.

Lucrul stupariului: În coșnițele artificiale când albinele sunt până la fereastră se pun faguri ca să se lărgească despărțământul de clocit. În despărțământul acesta să nu se lase faguri cu celule de trântori, nici să se așeze cadre (ramuri) goale, pe cari albinele le edifică cu faguri de trântori, în cari matca depune ouă de trântori și astfel se înmulțesc trântorii în stup, ci se pun numai faguri cu celule de albine lucrătoare fie acela naturali, fie artificiali. Când despărțământul de clocit e plin de albine se descopere grația lui Hanemann și se slobod în despărțământul de miere. Aci dacă ai faguri de albine tot de aceștia trebuiesc așezați, căci albinele de acum pe miere în ei. Dacă însă așezi faguri de trântori, albinele nu depun miere în ei până mai târziu, ci așteapta să vină matca să depună în ei ouă de trântori, căci se așesc să înmulțească trântorii pentru roire și numai după ce numai au gând de roire depun miere și în faguri aceștia. Dacă pul cadre goale albinele tot faguri de trântori edifică în ele. Dacă flora e adunată în miere albinele așesc matca să treacă chiar și prin grația lui Hanemann în despărțământul de miere și câți faguri de trântori sunt acolo toți îi umple cu ouă de trântori. Pentru aceea stuparul din când în când să viziteze stupii și îndată ce află pul de trântori în despărțământul de miere, să scoată toți fagurii de acolo, pe matcă să o pună îndărăpt în despărțământul de clocit, iar pul de trântori să-i nimicească tăindu-i cu un cuțit. Pui aceștia de trântori să i arunce la pul de găină, ca să se învețe a-i mânca; atunci pul de găină învață a mânca și trântori pe cari îi prinde dinaintea urdinișului și din sbor, și în chipul acesta ajută stuparul și albinelor la nimicirea trântorilor, de albine însă nu se ating. La pul de trântor e destul dacă li-se retează capurile și se pun fagurii îndărăpt, albinele îi curăță. Cine manipulează numai cu faguri de albine lucrătoare nu are neplacerea aceasta.

Mierea depusă în faguri, în cari nu sunt și pul să poate storce și fagurii, se așează îndărăpt. În chipul acesta unii stupii se împedecă dela roire, alții însă roiesc.

După ce se slobod albinele în despărțământul de miere și așezi faguri acolo, unii stupii nu se ridică pe fagurii aceștia, în cazul acesta, se scoate un fagur cu pul de despărțământul de clocit și se așează în despărțământul de miere, atunci albinele trec acolo ca să nutrească pulii, respective să-i încălzească și depun și miere în faguri.

Acum e timpul să se așeze și lădițele de trecere pe coșnițele provăzute cu capace, prin care trec albinele din coșnița simplă în lădiță și îndată ce se arată în lădiță albine, se pun în ea cadre cu faguri, ori numai cu bucăți de faguri ca să des direcțiunea la edificarea fagurilor, să nu i edifice curmezis în cadre. Aci încă dacă

nu se ridică albinele pe faguri și nu depun miere să se scoată un fagur cu pul din coșnița artificială, dacă este și să se așeze în lădiță, atunci se ridică.

Dacă ține timpul recors și ploios și în despărțământul de miere sau în lădiță nu sunt albine, grația lui Hanemann trebuie acoperită cu gazete ca să nu se răcească pulii.

La coșnițele de tot simple, țărănești, nu se poate ajuta nimic, ci se lasă ca stupii din ele să roiască când voiesc, Miere nu se poate lua din ele până toamna. Cum sunt și acestea folositoare, volu scrie la timpul său.

Dacă coșnițele sunt dese și seamănă una cu alta, albinele tinere sburând afară când se reîntorc greșesc locuința și intră la stupii vecini, pe acelea le omoară albinele streine. Unii stupii aproape unul de altul încep și vesel între ei și se omor multe albine. În acesta se pune scândură între ei să se împedecă convenirea albinelor la clătia. Pe coșnițe să se pună semne diferite, ori să se vopșeze cu culori diferite, ca albinele să poată cunoaște coșnița lor și să nu intre la altele. Distanța cea mai potrivită e cam 50 cm. dela un urdiniș la altul.

Roiul. Dacă timpul favorizează și florile conțin miere multă, stupii plini încep a roi. Cu roiul I merge matca bătrână. În locul ei lasă mai mulți pul de matcă, din cari sa desvoltească matce tinere, cari cari roiesc și ele cu roiul II și III-lea iar altele rămân acasă.

Roiul se prinde într-o coșniță mai mărșoară, căci matca fiind fructificată îndatăce albinele edifică faguri, începe a oua și astfel stupul se desvoltează curând și umple coșnița. Unii roi roși în Malu roiesc și ei. Roiul I nu trebuie lăsat mult pe pom, cel mult 2 ore, căci având matcă bătrână, nu are multă răbdare și fuge la pădure. Acolo se așază pe un arbore, de unde matca merge și caută locuința și după ce află, duce tot roiul acolo. Roiul II și III rămân mai mult pe pom, unii rămân până a doua zi.

Dacă vorșii ca stupul să nu mai roiască, roiul II și III-lea, atunci roiul I se așază pe locul stupului care a roit, iar stupul acesta trebuie pus pe alt loc, mai cu cale: pe locul vecin. Albinele, cari au sburat pe afară vin toate la roiul și acesta se umple curând, iar în stupul vechiu rămân numai albinele tinere, cari încă nu au sburat pe afară și pulii din celule, cari numai mai târziu încep a sbura și a se întoarce aci. Dacă vremează timp rece pot să se răcească și se moară pulii din stupul vechiu, căci nu rămân destule albine să i ocupe, dar aceasta se întâmplă numai în rari cazuri, căci albinele nu părăsesc pulii. Dacă se face așa atunci în loc de 4 albi rămân 2 stupii puternici. Dacă nu se face așa, atunci stupul la 8—9 zile roiesc roiul al doilea și la 3 zile după aceasta roiul al III-lea. Cu roiul aceștia ies mai multe matce tinere, dintre cari albinele după ce se așază în coșnița aleg una de regină, pe celelalte le omoară. Roiul aceștia se prind în coșnițe mai mici, potrivite pentru ei, ca să le poată umplea de faguri până toamna, căci stupul numai ca roiul lucră la faguri de albine lucrătoare, iar dacă coșnița e mare și nu o poate umplea în vara primă, locul ce rămâne gol peste iarnă, în primăvara

viitoare îl umple cu faguri de trântori și astfel se înmulțesc trântorii în coșniță.

Unii țărani ratează fagurii din stupul care e plin, zicând, că nu are unde lucra. Fac rău, pentru că albinele nu mai edifică faguri de albine, ci de trântori în locul celor talați.

Dacă anul e mănos din roiul II și III les cei mai buni stupii pentru prăsiți, căci fiind fagurii tineri, pulii mai bine se desvoltează în ei, iar matca tineră esie tot productivă 3—4 ani. Dar dacă timpul e nefavorabil pentru stupii și roiul încă sunt cam târziu, atunci roiul aceștia rămân mici, nu-și pot aduna destulă mâncare pe iarnă și mor de foame până primăvara. Așa poate să pătească și stupul din care au roit roiul, pentru aceea e bine ca roiul III să se verse sau peste roiul II sau peste stupul din care au roit. Împreunarea se face așa: coșnița cu roiul se frânțește cu gura în jos pe o tablă de hârtie groasă sau de scândură și albinele căzute se mătură înaintea urdinișului stupului cu care vorșii al împreună; albinele pără dimineața toate intră în coșniță.

După ce se așază la locul lui roiul II și III, matca tineră dacă s'ar împreună cu trântorul în coșniță, nici un roi nu s'ar sminti, dar ea nu se împreună în coșniță, ci la 3—8 zile după roire iese afară cu câțiva trântori după ea și prin aer în sbor se împreună cu un trântor, după aceea se reîntoarce acasă. Asemenea iese în călătorie de nuntă și matca rămasă în stupul din care au eșit roiul. Împreunarea aceasta e destul pentru toată viața ei. Dacă matca nu reușește a se reîntoarce acasă, ci smintește coșnița și intră în alt stup, aceea este omorită și stupul ei rămâne orfan. Albinele, dacă nu se mai întoarce matca acasă, devin neliniștite, încep a căuta în toate părțile pe coșniță și dacă bați cu degetul pe coșniță dau un sunet neobișnuit, plângător. În cazul acesta în ziua următoare dacă capeți un roiul II ori III, dăna e roiul pe pom, prinde o matcă dintre albine, căci sunt mai multe și slobode o în roiul orfan, albinele o primesc și îndată se liniștesc. Se poate însă, că unele albine să o omoare, atunci din nou se neliniștesc. În cazul acesta se prinde altă matcă, se pune în calitcă și cu calitca să pune în stupul orfan. În 24 ceasuri se împrieșnesc cu ea, o încunjară și o nutresc; atunci se poate slobodi între ele. Dacă însă nu ai de unde prinde matca, crescătoare de matcă, încă nu ai, atunci caută într'un stup, ca vei afla pe margine fagurilor celule de matcă — ca țitele, cari să fie pline și astupate. În acelea sunt pul de matcă. Tale o celulă de acelea cu puțin fagure lângă ea și o acață cu un ac sau cu un cui în stupul orfan, căci albinele și-l crece matca din aceea. (Va urma). A. Vlad.

Știri diferite.

— Familia Regală va sosi peste 10 zile la Sinaia, unde va petrece o lună. La Sinaia se fac pregătiri pentru primirea Soveranilor.

— Comandant al Corpului VI de armată din Transilvania a fost numit generalul de divizie Alexandru Lupescu.

— Dl general de divizie Ion Boeriu a fost numit comandantul Corpului VII de armată cu sediul în Sibiu.

— Ziarele din București aduc știrea că în Cadrilater în ultimul timp crimele și tâlhăriile s'au înmulțit în mod îngrozitor. Pădurile sunt pline de bandiți, cari dau mult de lucru jandarmeriei noastre.

— Insărcinștul de afaceri a Italiei în România a prezentat M. Sale Regelui „Crucea de război Italiană”, care i a fost conferită de regele Italiei.

— A sosit la Cernăuți, venind din Constanța, un nou transport de voluntari bucovineni din Italia 160 soldați și 2 ofițeri.

— Dl ministru-șef Ionel Brăteanu, întorcându-se dela Paris, a sosit la București în săptămâna trecută.

— Dl Nicolae Iorga este decorat de președintele Poincaré al republicii franceze cu „Legiunea de onoare” în gradul de Comandor. Aceasta e o mare cinste. Pușini sunt cei distinși în chipul acesta.

— În Londra și în toată partea sudică a Angliei este o căldură de 48 de grade.

Rechizițiunile

Se aduce la cunoștința generală următoarele:

1. Bonurile de rechiziții și chitanțele ce s'au eliberat pentru rechizițiile făcute de diferitele comisii sau trupe ale Serviciului organizării VI—VII, vor fi achitate complet imediat ce banii vor fi trimiși de ministerul de război din București. Sumele pentru achitarea acestor bonuri au și fost aprobate de consiliul de miniștri, dar nu au putut fi trimise, deoarece comisunile și birourile de rechiziții nu au terminat încă lucrările pentru a le putea înainta la minister.

Aceste lucrări terminându-se în curând se va ridica și aduce banii dela București și atunci după ce corpurile de trupă vor primi banii, au să trimită de îndată comisuni în plășile unde au rechiziționat cai, cari vor rescumpăra bonurile de rechiziție.

2. Toți aceia cărora li s'au făcut rechiziții și nu au primit bonuri, se vor adresa birourilor de rechiziții respective cari vor examina reclamațiunile și elibera bonurile fără de care nu se poate face nici o plată.

3. Orice evaluări de prețuri ce s'au făcut de comisunile de rechiziții, rămân bune și definitive, ne mai putându-se acorda alte prețuri noi.

4. Nici un animal sau vehicul ce s'a rechiziționat nu se poate da înapoi pentru un moment, restituirea lor făcându-se numai la demobilizarea armatei.

5. Orice reclamațiuni asupra celor arătate la punctele 3 și 4 nu vor avea nici un curs neputându-se rezolvi astfel decât după cum se arată în prezenta publicațiune.

P. șeful S. O. VI—VII
General Domaștănu.

Harta României Mari

cuprinzând toate noile ținuturi locuite de Români, cum și granițele țărilor mărginașe, se află de vânzare la

Librăria „Foaiă Poporului”
Sibiu, str. Măcelarilor 12.]

Informațiuni

Cantor, învățator eventual învățătoare

se caută la stațiunea gr. cat. română din frunțaș mare comună Craiudorolț, județul Sălțmar (Királydörök, poșta în loc, gara Molfinul-mare, depărtare 11 km).

I. Dotările asigurate prin cartea de leafă: 1. cvartir frumos în natură cu grădină de 1000 st. □ și clădiri plugărești, 2. un drept de pășunat socolit la 4 coroane (de fapt 50 cor.), 3. 12 hl. grâu, jumătate curat, jumătate săcăreț, prețuit total la 100 cor., 4. ștolele cantorali 50 cor. (de fapt 2—300 cor.), 5. bani gata din lada bisericii 700 cor., 6. restul ajutor de stat cași înainte.

II. Onorare pentru conducerea corului, lucru de mână și a: 1. pământ cantoral 20 cubule (à 1200 st. □), șes comasat foarte bun a căru arândă se poate socoti minimal la 1600 cor., 2. 12 hl. mălaiu grăunțe, 3. alte opt drepturi de pășunat valorând 400 cor. anual.

În caz că s-ar alege învățătoare, aplicată are să se îngrijească, în înțelegere cu senatul, de cantor, cedându-i acestuia o odăie din cvartir, jumătate din grădina și pământul cantoral, cei 12 hl. malaiu, 4 pășnării și ștolele cantorali. —

Reflectanții au să cânte în străină înainte de alegere în vreo duminică ori sârbătoare, iar reflectantele să se prezinte personal în ziua alegerii. —

Termin de concurs 20 Iuliu n. a. c. Rugărilor se vor adresa senatului școlar interesat. — Cântăreții buni și pricepătoarele de muzică instrumentală vor fi preferiți.

G. Stanciu

Ajutoarele de stat. Spre a corecta costele de interogatori toți îndreptățiții de ajutor (ca acei a căror întreținător de familie nu s'a reîntors înaș sau care a fost din nou chemat sub armă) sunt provocați a se înștiința la magistrat (sala cea mai mare de ședințe) în rândul următor: A. K. Luni 14/VII, L. R. Marți 15/VII și S. Z. Mercuri 16/VII, între orele 8-12 a. m. Magistratul.

Apel pentru candidare. La domnia săsească a celor șapte judecători (sächslischen Siebenrichterherrschaft) e vacant postul unui forestier (inspector silvic), a cărui leafă se ridică în total la 9000 Cor. din care sumă înaș o parte sunt numai adăusele aprobate pe timpul de scumpete. Candidații trebuie să posedă limba germană și română și să fie absolvenți a unui examen în branșa forestieră silvică. Se cere ca numiții să se prezinte personal și să dovedească cu atestat (certificat) medical, cumcă sunt pe deplin apti pentru serviciul de munte. Cererile împreună cu actele cerute se vor înainta până în 31 Iulie a. c. Biroul central al universității săsești. (ss) Walbam.

Locuri gratuite în colonia de copii din Oana Sibilului. La societatea igienică sunt vacante pentru luna August câteva locuri gratuite în colonia de copii din Oana. Toți aceia, cari au înalțat deja cariera și acei, cari mai voiesc a candida, sunt provocați, a veni în ziua de 19 Iulie, ora 3 și jumătate cu copilul în sala cea mare a prefecturii (casa comitatensă a județului). Dr. Schaller.

Jertfele războiului. Un comunicat d'în Lyon arată pierderile suferite în acest război ale Angliei, Franței și Americii. Franța a pierdut 3.29 procente din populația întreagă. Anglia 1.32 și America 0.09. România a pierdut 4.14 la sută iar cu morții civili din cauza războiului 10.34 la sută din întreaga populație. Pierderile României sunt deci cu mult mai mari și decât ale Franței care în privința pierderilor stă în fruntea tuturor puterilor beligerante.

Concurs. Resortul Ocrotirei sociale caută de urgență: un casier, un primcontabil, un controlor, trei revizori contabili și o dactilografă. Doritorii de a ocupa vr'unul din aceste posturi, sunt rugați, ca în persoană, între orele oficiale (8—12 și 3—6) să se prezinte la șeful contabilității, având să-și producă totodată și documentele. Oficiul se poate ocupa imediat.

Alegerile din Ardeal. Suntem informați că Marele Sfat național nu va mai fi convocat, deoarece reformele cari priveau Ardealul, vor fi votate în Constituanta, adică în adunarea deputaților din România întreagă. În vederea alegerilor, cari vor avea loc la toamnă, resortul organizării din Consiliul dirigent îndeplinește acum lucrările pregătitoare în vederea alcătuirii listelor de alegători și formarea cercurilor electorale.

Opera în Ardeal. Citim într'o gazetă din București, că dl ministru V. Goldiș a hotărât înființarea unei Academii a Artelor frumoase, care și va avea sediul la Cluj. În acest scop, dl Goldiș va convoca în curând la d-șă pe cei mai de seamă reprezentanți ai artelor, literilor, muzicii, etc. dela noi, spre a pune bazele acelei academii, care va fi un mare sanctuar al artelor frumoase și unica instituție de artă superioară la noi.

Bolșevicii ruși. O telegramă din Helsingfors trimisă ziarului „Le Matin” anunță că bolșevicii în unele regiuni distrug (nimicesc) toate localitățile pe unde se retrag și mobilizează femeile dela 18—50 ani, excepție fac numai mamele cari au copii mai mici de doi ani.

Cât a pierdut Franța și Anglia? Statistica franceză dă ca aproape definitiv stabilite pierderile suferite de Franța în decursul războiului: morți și dispăruți 1,285.000 fără coloniali, cari au 67,000 răniți și fără a enumera pe cei ușor răniți cari ating cifra de 2,560.000.

Anglia a avut 803.320 morți și dispăruți, 1,649.945 răniți.

Din isprava bolșevicilor. Bolșevicii au silit copii de 12—15 ani de ai aristocrației (grofi și baroni) să treacă Tisa și să facă spionaj. Fără ște, copii spionați, se codeau să meargă. Aceștia au fost amenințați și bătuți.

Dr. Vasile Suciu, Mitropolitul din Blaj a fost aclamat cu unanimitate membru de onoare al „Societății Regale Române de Geografie” — care stă sub președinția M. S. Regelui — pentru „activitatea desfășurată de dânsul în favoarea întregirii neamului românesc”.

Victoria M. Vasile, învățătoare, după lungi și grele suferințe a decedat în 3 Iulie n. 1919, la orele 8^{3/4} seara. Rămășițele sale pământești au fost depuse Sâmbătă în 5 Iulie în cimiterul central, din capela de acolo, după rital gr. or. rom. Odihnească în pace!

Odessa ocupată de Ucrainieni. Știm, că ucrainieni sub conducerea generalului Petliura, luptă strășnic contra bolșevicilor. Știrile cele mai nouă ne spun, că trupele lui Petliura după lupte sângeroase au ocupat orașul Odessa din mâinile bolșevicilor. Trupele lui Rakovsky se retrag în ordine. Dacă aliații vor începe ofensiva pe Nistru în câteva zile se va putea restabili uniunea între trupele aliate și Petliura.

Expозиția Cabadaieff. În sălile dela Gesellschaftshaus din Sibiu este deschisă de câteva zile expoziția pictorului Cabadaieff, binecunoscut publicului românesc din Ardeal.

Jurământul profesorilor unguri. Opt profesori maghiari dela școala reală superioară din Deva su depus jurământul de credință M. Sale Regelui Ferdinand I.

Arestat. În Gherla preotul romano-catolic Botár Gáspár a fost condamnat la un an închisoare pentru că în blăieică a ținut o predică în contra românilor.

Aviz bolnavilor. În ambulatorul poli-clinic al Consiliului Dirigent din Sibiu se dau zilnic, afară de dumineci, începând cu 7 Iulie a. c. consultațiuni și tratament gratuit (în cinste) pentru bolnavi de morburii interne și anume după amiază dela 2^{1/2}—4 ore, iar pentru morburii de femei dela 5^{1/2}—6^{1/2} ore seara.

Din Basarabia. Comitetul partidului țărănesc basarabean a hotărât candidatură dlor N. Iorga la Orhei, I. Maniu la Tighina și I. Nistor la Hotin.

Bioscopul Apollo dela Gesellschaftshaus, reprezintă în 17—18 Iulie: „Villa Misterioasă“, drama detectiva în 4 acte și în 19—20 I, c.: „Amor Filial“, mare dramă în 4 acte.

Cinematograful orașului, tot la 2 zile program nou și ales.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“
Cenzurat de: Bratu.

Concurs.

Devenind vacant postul de moșe comunală în Sadu, să scrie concurs cu termen de 15 zile dela publicare. Emolumentele sunt: 240 cor. salar, 240 cor. zădărnici de scumpete din casa alodială și de fiește care caz de naștere câte 10 cor. dela particulari. Rugărilor de concurs sunt de a se înainta primăriei comunale dinpreună cu diploma în copie legalizată și atestat de moralitate.

Sadu, la 7 Iulie 1919.

Primăria Comunală.

Anunț.

Comuna Sadu dă în arândă moara sa de apă cu 3 petri, pe timp de 3 eventual 6 ani începând cu 1 Ianuarie 1920. Licitația publică se va ținea în 20 Iulie a. c. la 2 ore p. m. în cancelaria comunală. Prețul strigărilor e 5000 Cor. Oferte închise prevăzute cu vadul de 10%. Încă se primesc înainte de începerea licitațiunei.

Primăria Comunală

Cine știe ceva ?

— Despre Victor Benece fost sergent la artileria se honvezi, Reg. Nr. 74, poșta 197 ultima lui adresă din luna Octomvrie 1918, de când a dat semn de viață, Rog a mă avisa pe adresa Sablin Grădina în Deva, strada Uzinel electrice Nr. 4

— Despre Constandin Vasilie din Jina, a servit la regimentul 23 de honvezi și a dispărut de pe frontul Italiei în toamna anului 1918. Cine are vre o știri unde se află dânsul, binevoiască a înștiința pe frații săi Nicoae Vasilie din Jina Nr. 725, Poșta Polana, județul Sibiu.

— Ioan Săcărea din Talmăcel, născ. în 1895, a servit la reg. de Inf. 31, comp. 15, poșta 298. Din anul 1916 când a fost la Itali, nu se mai știe nimic de el. Dacă cineva are știri despre dânsul este rugat a scrie mamei sale Maria Săcărea în Talmăcel Nr. 310, județul Sibiu.

— Despre Ioan Tera din Glimboaca, a servit la Regimentul 12 de honvezi, Comp. II, ajuns prizonier în August anul 1917 în Galiția la Ruși. Cine știe ceva despre dânsul este rugat a înștiința pe Iosif Tera în Glimboaca Nr. 91, poșta Porumbacul de jos, jud. Sibiu.

Toate soiurile din cele mai renumite uleiuri de uns

ale Rafineriei de uleiuri
minerale S. A. din Brașov,
se află de vânzare în detalii precum
și cu butoiul la

A. Török Succesori, KLUSCH & GLATZ
Sibiu, Strada Dumbravei Nr. 1. și Piața Hermann Nr. 7.

Mașini de scărmanat

lână și dărac

precum și pieptine se pot găsi
oricând la

A. Török Succesori

Klusch & Glatz

SIBIU, st. Dumbravei 1 și Piața Hermann 7.

Un băiat

princeput și cu creștere bună, în etate de 14 ani, se primește să învețe tipografia. A se adresa la tipografia „Foala Poporului“ în Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12.

Mașinist.

Caut un post de mașinist la o garnitură de îmblătit. Adresa mea este N. Cornea, Sibiu Târgul Fânului Nr. 4.

Cine știe ceva ?

— Despre un soldat din Porumbacul de jos, cu numele Alexe Cotoară, care a servit la Regimentul 23 de honvezi și a fost transportat la Reg. 310 de honvezi în Galiția, anul 1915, luna August. Deci nevastă-sa și copilul nu mai știu nimic de el. Sunt rugați cari au vre-o știre despre el, să înștiințeze pe Maria Alexe Cotoară, din Porumbacul de jos Nr. 34, jud. Sibiu.

O bicicletă

de dame se află de vânzare. A se adresa la „Foala Poporului“ Sibiu, strada Măcelarilor No. 12.

Cine știe ceva ?

— Despre soțul meu, Martin Sonntag din Vorumbocu care a servit în armata austro-ungară la Inf. Reg. 131, comp. 10 Bat. 3 Gefegstrener. Ulterior a luptat pe frontul Italian și în 3 Noemvrie 1918, a devenit prizonier de unde nu am mai primit nici o știre despre dânsul, binevoiască a-mi răspunde pe adresa Maria Sonntag, comuna Vorumbocu p. n. Kiskapus, jud. Târnava-mare Nr. 164.

— Despre Vasile Dolcan, gefreiter fost pe la Tirol, pe câmpul de luptă și la Ciungarelo pe munte, de unde a ajuns în spital în Vegina și dispărut de acolo în Vinerea mare anul 1918. Cine are vre-o știre unde se află este rugat a înștiința pe Ana Dolcan, în comuna Sebeșul de sus, jud. Sibiu.

Servitor!

La librăria „Foala Poporului“ se primește un servitor harnic și de omenie.

Atelierul dentistic

a lui

E. DICKER

(este închis până la 4. August a. c.)